**Európsky parlament**
2024-2029

**PRIJATÉ TEXTY**

# P10_TA(2026)0053

## Situácia v severovýchodnej Sýrii, násilie voči civilistom a potreba zachovať udržateľné prímerie

### Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. februára 2026 o situácii v severovýchodnej Sýrii, násilí voči civilistom a potrebe zachovať udržateľné prímerie (2026/2602(RSP))

*Európsky parlament*,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Sýrii,

– so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady č. OSN 2254 (2015) z 18. decembra 2015 o situácii v Sýrii,

– so zreteľom na Ženevské dohovory z roku 1949 a ich dodatkové protokoly,

– so zreteľom na vyhlásenia Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) o situácii v Sýrii,

– so zreteľom na článok 136 ods. 2 a ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže opakované vypuknutie násilia v rôznych častiach Sýrie, pokusy o destabilizáciu zo strany stúpencov Baššára al-Asada, ako aj síl Dá’iš a celkovo vysoký počet zbraní v obehu vytvárajú roztrieštenú a nestabilnú bezpečnostnú situáciu v krajine, čo by mohlo ohroziť vyhliadky na stabilnú a inkluzívnu politickú transformáciu pod sýrskym vedením; keďže zatiaľ, čo vplyv Iránu a Ruska na súčasnú situáciu je oslabený, iní aktéri, ako sú Izrael a Turecko, stále využívajú Sýriu ako priestor na nepriamu vzájomnú rivalitu;

B. keďže plány sýrskych orgánov na centralizáciu krajiny nezodpovedajú autonómii, ktorá sa vyvinula v severovýchodnej Sýrii; keďže sýrske orgány viedli politické rokovania súbežne s vojenskými akciami s cieľom dosiahnuť svoje ciele; keďže vojenské operácie v severovýchodnej Sýrii sa uskutočnili s priamym alebo nepriamym zapojením, podporou alebo prijatím externých aktérov vrátane Turecka; keďže 6. januára 2026 sýrske orgány začali ofenzívu v Aleppe a okolitej oblasti, ktorá viedla k obetiam a vysídleniu 148 000

civilistov, poškodeniu infraštruktúry a ďalšiemu zhoršeniu humanitárnych podmienok; keďže táto ofenzíva bola neskôr rozšírená do provincií Rakka, al-Hasaka a Dír az-Zúr v severovýchodnej Sýrii, a najmä na región okolo miest Kobane a al-Kámišlí, čo severovýchodnú Sýriu vystavilo vážnemu tlaku s priamymi dôsledkami na civilnú bezpečnosť, humanitárnu situáciu a regionálnu stabilitu;

C. keďže Sýrske demokratické sily (SDF) obviňujú sýrske vládne sily z obsadenia ropných polí a priehrady Tabka a z ostreľovania v blízkosti priehrady Tišrín; keďže vládne sily obviňujú SDF z útokov na civilné budovy vrátane nemocnice Chálid Fadžr v Aleppe a zo zodpovednosti za prerušenie dodávok vody; keďže rozsiahlu deštrukciu v regióne spôsobil už Dá’iš predtým, ako bol porazený;

D. keďže počas nedávnych bojov medzi sýrskou armádou, s ňou spriaznených ozbrojených skupín a SDF boli zabité desiatky civilistov; keďže tieto boje mali vážne humanitárne následky pre postihnuté obyvateľstvo v severovýchodnej Sýrii v dôsledku opakovaných útokov na základnú civilnú infraštruktúru vrátane vodovodných zariadení, elektrických sietí a služieb zdravotnej starostlivosti, v dôsledku čoho zostalo približne 400 000 ľudí bez elektrickej energie, vody, potravín a zdravotnej starostlivosti, čo len v samotnom meste Kobane s kurdskou väčšinou ohrozilo viac ako 250 000 ľudí; keďže podľa Úradu OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí je v provinciách Aleppo, al-Hasaka a Rakka vnútorne vysídlených viac ako 170 000 osôb vrátane veľkých koncentrácií v al-Kámišlí a al-Málikíja; keďže toto masívne vysídľovanie predstavuje neprimeranú záťaž pre hostiteľské komunity a verejné služby; keďže vysídlené obyvateľstvo tvoria prevažne ženy, dievčatá a chlapci, ktorí sú neúmerne vystavení rizikám z hľadiska ochrany;

E. keďže zimné podmienky len prehĺbili utrpenie a znamenajú, že ľudia viac potrebujú prístrešie odolné voči počasiu, potravinovú pomoc, prístup k bezpečnej vode, zdravotnej starostlivosti a ochranným službám, a to najmä deti a iné zraniteľné skupiny; keďže prístup k humanitárnej pomoci naďalej obmedzujú vážne poškodená infraštruktúra, nebezpečenstvo výbušnín a pretrvávajúce bezpečnostné obavy; keďže nedávne otvorenie dvoch humanitárnych koridorov uľahčuje prevoz humanitárnej pomoci a civilného obyvateľstva cez postihnuté oblasti;

F. keďže medzinárodné organizácie zdokumentovali nezákonné zabíjanie, znesvätenie tiel a hrobov, nedobrovoľné zmiznutia, svojvoľné zadržiavanie a bránenie prístupu humanitárnej pomoci počas bojov, čo môže predstavovať závažné porušenie medzinárodného humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv; keďže neúmerne zasiahnutá bola najmä kurdská komunita, a v rámci nej ženy, deti a iné zraniteľné skupiny; keďže obhajkyne ľudských práv, líderky komunít a bojovníčky čelia zvýšenému riziku hrozieb, únosov, zlého zaobchádzania a rodovo motivovaného násilia;

keďže tieto činy sa musia urýchlene, nezávisle a účinne vyšetriť;

G. keďže Spojené štáty americké, Francúzsko a orgány autonómnej oblasti irackého Kurdistanu zohrali dôležitú diplomatickú úlohu v následnom úsilí o uľahčenie dialógu a dosiahnutie dohôd medzi Damaskom a SDF s cieľom zabrániť eskalácii a zachovať stabilitu v severovýchodnej Sýrii;

H. keďže 16. januára 2026 prezident aš-Šara´ vydal dekrét č. 13, ktorým sa udeľuje sýrske občianstvo obyvateľom kurdského pôvodu vrátane osôb bez štátnej príslušnosti, čo je prvým formálnym uznaním kurdských národných práv odkedy sa Sýria stala nezávislou v roku 1946; keďže cieľom dekrétu je zabezpečiť rovnaké práva a povinnosti, uznať kurdský jazyk za národný jazyk a zakázať diskrimináciu alebo podnecovanie z etnických alebo jazykových dôvodov;

I. keďže 30. januára 2026 bola oznámená dohoda medzi sýrskymi orgánmi a alianciou milícií SDF; keďže cieľom dohody je stabilizovať krehké prímerie, postupne začleňovať vojenské a vnútorné bezpečnostné sily SDF do prechodného ministerstva obrany a ministerstva vnútra vrátane ich stiahnutia z predných línií a zaručiť kurdským komunitám občianske a vzdelávacie práva; keďže podľa tejto dohody sa správa väzníc, ako aj ropných a plynových polí presunie zo SDF na sýrsku vládu;

J. keďže medzinárodné spoločenstvo vo veľkej miere zverilo zodpovednosť za stráženie zadržiavaných osôb a táborov organizácie Dá’iš orgánom pod kurdským vedením bez toho, aby vytvorilo udržateľný medzinárodný rámec alebo plány pre nepredvídané udalosti; keďže kurdskí bojovníci vrátane bojovníčok zohrali rozhodujúcu medzinárodne uznanú úlohu v spolupráci s globálnou koalíciou proti Dá’iš, čím priamo prispeli k bezpečnosti regiónu, Európy a medzinárodného spoločenstva; keďže nestabilita v severovýchodnej Sýrii vážne narúša boj proti Dá’iš; keďže nedávne boje spôsobili neistotu a umožnili stovkám zadržiavaných osôb z radov Dá’iš utiecť ; keďže presný počet tých, ktorí utiekli, je neistý; keďže len niektorí z nich boli neskôr znovu chytení; keďže detenčné zariadenia v súčasnosti strážia buď sýrske orgány, alebo SDF; keďže takáto nejasná situácia predstavuje bezpečnostné riziko pre Sýriu, región i Európu; keďže postupný presun zadržiavaných osôb z radov Dá’iš do Iraku len presúva problém, ktorý nemá vyhliadky na udržateľné riešenie, a spôsobuje, že Európa bude opäť inak závislá od možností a politickej vôle tretích krajín; keďže medzi zadržiavanými osobami sú naďalej aj štátni príslušníci EÚ; keďže situácia žien a detí v táboroch al-Húl a Rúdž zostáva takisto nevyriešená, pričom bezpečnostná situácia sa zhoršuje a humanitárne potreby sú naďalej veľmi naliehavé; keďže vláda USA oznámila svoj zámer ukončiť operáciu Inherent Resolve a stiahnuť jednotky USA bojujúce proti Dá’iš v Iraku a Sýrii;

K. keďže v severovýchodnej Sýrii spoločne nažívajú kurdské a arabské komunity a obe sú už roky vystavené násiliu, neistote, nútenému vysídľovaniu a porušovaniu ich základných práv v dôsledku zverstiev, ktoré pácha Dá’iš; keďže Dá’iš sa vyhrážal nielen kurdskému obyvateľstvu, ale aj jezídom, ktorí sa stali obeťami genocídy; keďže ženy boli tiež neúmerne postihnuté, a to obzvlášť ohavným spôsobom;

L. keďže EÚ je naďalej jedným z najväčších poskytovateľov humanitárnej pomoci sýrskemu obyvateľstvu a je pripravená podporovať úsilie o skorú obnovu, rekonštrukciu a budovanie štátu postupným, podmieneným a zvratným spôsobom, pričom sa musia dodržiavať medzinárodné normy v oblasti ľudských práv; keďže v januári 2026 predsedníčka Komisie a predseda Európskej rady navštívili Sýriu a oznámili nové politické partnerstvo s cieľom podporiť mierovú a inkluzívnu transformáciu a zmierenie v Sýrii spolu s komplexným balíkom finančnej podpory vo výške približne 620 miliónov EUR na roky 2026 a 2027; keďže Komisia odvtedy oznámila mobilizáciu 150 miliónov EUR z finančnej rezervy EÚ pre Sýriu na nasledujúce dva roky na podporu politickej transformácie, sociálno-ekonomickej obnovy, tvorby pracovných miest a budovania kapacít;

M. keďže EÚ podnikla významné kroky na zmiernenie hospodárskych obmedzení voči Sýrii vrátane pozastavenia alebo zrušenia určitých sankcií, ktoré ovplyvňujú kľúčové hospodárske odvetvia;

N. keďže akákoľvek rozvojová, rekonštrukčná alebo stabilizačná pomoc EÚ musí zostať prísne podmienená hmatateľným a overiteľným pokrokom v oblasti civilnej ochrany, dodržiavania dohôd o prímerí, ľudských práv a ochrany všetkých zložiek sýrskej spoločnosti;

1. dôrazne odsudzuje všetky násilné činy voči civilnému obyvateľstvu vrátane mimosúdnych popráv, nedobrovoľných zmiznutí, svojvoľného zadržiavania, núteného vysídľovania a poškodzovania civilnej infraštruktúry; zdôrazňuje, že tieto činy môžu byť závažným porušovaním medzinárodného humanitárneho práva a za určitých okolností vojnovými zločinmi; je znepokojený dôveryhodnými správami OSN, medzinárodných mimovládnych organizácií a humanitárnych organizácií o porušovaní ľudských práv, ku ktorému došlo v posledných týždňoch, najmä voči kurdskému obyvateľstvu, vrátane niekoľkých prípadov znesvätených tiel mužov aj žien, vandalizmu pohrebísk a hláseného používania neriadenej munície v civilných oblastiach; vyzýva na urýchlené vyšetrenie hlásených trestných činov proti civilistom spáchaných vládnymi silami aj milíciami; vyzýva sýrske orgány, aby poskytli úplný a transparentný prístup všetkým príslušným orgánom OSN vrátane nezávislej medzinárodnej vyšetrovacej komisie OSN pre Sýrsku arabskú republiku;

2. vyjadruje hlboké znepokojenie nad zhoršujúcou sa humanitárnou situáciou v severovýchodnej Sýrii v prevažne kurdských mestských oblastiach vrátane Kobane, Manbidžu a al-Kámišlí, v ktorých opakovane došlo k narušeniu základných služieb a škodám na civilnej infraštruktúre, ako aj nad masovým vysídľovaním, potravinovou neistotou a obmedzeným prístupom k zdravotnej starostlivosti, vode a hygienickým zariadeniam; upozorňuje na situáciu v meste Kobane, ktoré je obliehané a kde trpí civilné obyvateľstvo; požaduje trvalé a bezpečné humanitárne koridory pre všetky obliehané a postihnuté oblasti severovýchodnej Sýrie vrátane Kobane; žiada, aby sa medzinárodným humanitárnym organizáciám občianskej spoločnosti umožnil neobmedzený prístup do oblastí, ktoré potrebujú pomoc; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zvýšili humanitárnu pomoc a psychosociálnu podporu postihnutým regiónom vrátane podpory pre ženy a dievčatá, a aby tiež posilnili ochranu obhajkýň ľudských práv a organizácií občianskej spoločnosti vedených ženami v celej Sýrii;

3. víta nedávnu dohodu medzi SDF a sýrskou prechodnou vládou; opätovne potvrdzuje svoju trvalú a neochvejnú podporu prímeriu a uznaniu občianskych práv Kurdov a ich práva na vzdelávanie; vyzýva všetky strany, aby sa zdržali akýchkoľvek krokov, ktoré by mohli viesť k novej eskalácii násilia, dodržiavali existujúce dohody o prímerí a podporovali mechanizmy zamerané na monitorovanie a dodržiavanie záväzkov týkajúcich sa prímeria;

4. vyzýva všetkých regionálnych aktérov vrátane Turecka, aby sa zdržali akýchkoľvek vojenských akcií alebo podpory ozbrojených skupín, ktoré by mohli ohroziť prímerie, civilnú ochranu a vyhliadky na inkluzívne urovnanie; odsudzuje pokračujúcu vojenskú intervenciu a agresiu Turecka v severovýchodnej Sýrii vrátane smrtiacich útokov na civilné obyvateľstvo a civilnú infraštruktúru v mestách a provinciách s kurdskou väčšinou pozdĺž hranice medzi týmito dvoma krajinami; naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby okamžite zastavila svoje vojenské operácie v severovýchodnej Sýrii a umožnila rokovania o mierovom riešení medzi prechodnou sýrskou vládou a SDF; vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby sa zaoberali pôsobením Turecka v Sýrii v rámci dvojstranných výmen s tureckou vládou; zdôrazňuje, že akékoľvek bezpečnostné opatrenia musia byť v súlade s medzinárodným právom a rešpektovať územnú celistvosť Sýrie a nesmú viesť k nútenému vysídľovaniu alebo demografickému inžinierstvu;

5. opätovne zdôrazňuje, že stabilita v severovýchodnej Sýrii má mimoriadny význam pre úspech komplexnej, inkluzívnej a spravodlivej politickej transformácie v Sýrii; vyzýva sýrske orgány, aby zabezpečili ochranu a základné práva sýrskych etnických a náboženských komunít vrátane Arabov, Kurdov, sunnitov, šiitov, alavitov, kresťanov, drúzov a jezídov; trvá na tom, že ochrana etnickej a náboženskej rozmanitosti Sýrie vrátane plného uznania, politickej účasti a rovnakých práv kurdskej komunity je nevyhnutná

na zachovanie občianskeho mieru a zabezpečenie stabilnej a inkluzívnej Sýrie; vyzýva prechodnú sýrsku vládu, aby zakotvila tieto práva do sýrskej ústavy a zároveň dodržiavala kľúčovú zásadu územnej celistvosti Sýrie;

6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že medzinárodné spoločenstvo vo veľkej miere zverilo zodpovednosť za stráženie zadržiavaných osôb a táborov skupiny Dá'iš orgánom pod kurdským vedením bez toho, aby poskytlo primerané politické, finančné a bezpečnostné záruky alebo plány pre nepredvídané udalosti; varuje pred negatívnymi bezpečnostnými vyhliadkami spojenými s neistotou týkajúcou sa budúcej administratívnej zodpovednosti za detenčné centrá a tábory;

7. vyjadruje vážne znepokojenie najmä nad rizikom, ktoré predstavuje značný počet bojovníkov a pridružených členov organizácie Dá'iš, ktorí utiekli z detenčných zariadení a táborov v severovýchodnej Sýrii; varuje, že postupné presúvanie problému zadržiavaných osôb z radov Dá'iš do Iraku môže vytvoriť nové podoby závislosti od možností a politickej vôle tretích krajín; okrem toho zdôrazňuje, že akýkoľvek presun alebo prepustenie dospelých bojovníkov Dá'iš a podozrivých osôb v rámci Sýrie alebo do tretích krajín vrátane Iraku alebo Turecka musí naďalej podliehať účinným dohodám o väzbe, monitorovaní a výmene informácií, a to aj pri akýchkoľvek cezhraničných presunoch, aby sa zabránilo úniku alebo nemonitorovanému pohybu, a že zodpovednosť sa musí zabezpečiť uchovávaním dôkazov a trestným stíhaním v súlade s medzinárodnými normami a zárukami spravodlivého procesu; varuje, že presuny a repatriácie bez účinných záruk a následných súdnych opatrení by predstavovali bezpečnostné riziko pre Sýriu, širší región a Európu; vyzýva medzinárodnú koalíciu vrátane Spojených štátov amerických, aby bezodkladne prijala všetky potrebné opatrenia na zmiernenie tohto bezpečnostného rizika, a vyzýva EÚ, aby na tento účel poskytla potrebnú podporu;

8. zdôrazňuje, že v dôsledku pretrvávajúcej prítomnosti štátnych príslušníkov EÚ medzi zadržiavanými osobami organizácie Dá'iš sa priama zodpovednosť prenáša na členské štáty a že neriešenie tohto problému oslabuje regionálnu aj európsku bezpečnosť;

9. berie na vedomie medzinárodnú konferenciu globálnej koalície proti Dá'iš, na ktorej sa stretli príslušní medzinárodní a regionálni aktéri s cieľom riešiť bezpečnostnú situáciu v severovýchodnej Sýrii; vyjadruje poľutovanie nad oznámením administratívy USA, že ukončí operáciu Inherent Resolve a stiahne americké jednotky zo Sýrie a Iraku; vyzýva EÚ, jej členské štáty a podobne zmýšľajúce krajiny, aby zintenzívnili svoje úsilie v boji proti akémukoľvek opätovnému vzostupu vplyvu Dá'iš, ktorý by ohrozil bezpečnosť Sýrie, regiónu a Európy; víta obnovený záväzok sýrskej vlády bojovať proti terorizmu v rámci globálnej koalície proti Dá'iš a naliehavo vyzýva orgány, aby sa usilovali o úzku vojenskú a spravodajskú koordináciu a spoluprácu

s medzinárodnými partnermi; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zintenzívnili zhromažďovanie spravodajských informácií o aktivitách Dá’iš v Sýrii a širšom regióne Levantu a pomáhali sýrskym orgánom v ich úsilí rozložiť existujúce siete a zabrániť preskupovaniu bojovníkov; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby prijali konkrétne opatrenia na zabezpečenie dlhodobej správy zadržiavaných osôb z radov Dá’iš a táborov tejto organizácie;

10. opätovne vyzýva členské štáty, aby zabezpečili repatriáciu všetkých svojich štátnych príslušníkov, najmä detí, z táborov al-Húl a Rúdž a aby dospelé osoby postavili pred spravodlivý súd; zdôrazňuje, že dôkladné posúdenie rizík a podpora reintegrácie sú dôležitými prvkami akéhokoľvek procesu repatriácie; vyzýva sýrsku vládu, aby urobila všetko, čo je v jej silách, na zaručenie účinnej a efektívnej kontroly táborov a aby sa zdržala akýchkoľvek krokov, ktoré by mohli povzbudiť zostávajúcich bojovníkov Dá’iš; zdôrazňuje potrebu zvýšenej ochrany žien vrátane bezpečného prístupu k humanitárnej pomoci a služieb zohľadňujúcich rodové hľadisko;

11. pripomína rozhodujúci prínos kurdských síl v boji proti Dá’iš vrátane úlohy bojovníčok a oceňuje ich vynikajúcu spoluprácu s medzinárodnou koalíciou v boji EÚ proti terorizmu, ktorý pácha Dá’iš, a hrozbe, ktorú predstavuje pre Európu, jej obyvateľov a hlavné mestá; pripomína a oceňuje odvahu a odhodlanie nespočetných kurdských žien, ktoré proti Dá’iš statočne bojovali a boli nútené znášať nepredstaviteľnú brutalitu zo strany tejto organizácie; vyzýva sýrske orgány, aby vyšetrili strašné zločiny spáchané Dá’iš, najmä na jezídskej komunite; zdôrazňuje, že trvalá stabilita v Sýrii si vyžaduje uznanie obety kurdskej komunity, jej oprávnených bezpečnostných obáv a politického zastúpenia vrátane záruk práv žien a zmysluplnej účasti žien na verejnom živote;

12. naliehavo vyzýva sýrske orgány, aby zintenzívnili úsilie o začlenenie všetkých zložiek sýrskej spoločnosti do rozhodovania;

13. vyzýva ESVČ a členské štáty, aby zintenzívnili diplomatické úsilie zamerané na zmiernenie napätia, civilnú ochranu a budovanie dôvery v Sýrii a jej severovýchodnom regióne;

14. pripomína úlohu EÚ ako jedného z najväčších poskytovateľov humanitárnej pomoci sýrskemu obyvateľstvu; víta balík finančnej podpory Komisie vo výške približne 620 miliónov EUR na roky 2026 a 2027 a vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zachovali humanitárnu pomoc a podporu včasnej obnovy v severovýchodnej Sýrii s osobitným zameraním na civilnú ochranu, odolnosť miestnych komunít a podporu sýrskej občianskej spoločnosti, nezávislých organizácií pre ľudské práva a miestnych iniciatív na budovanie mieru; zdôrazňuje význam predvídateľného viacročného humanitárneho financovania pre Sýriu s cieľom zabezpečiť kontinuitu pomoci na záchranu životov a umožniť činnosti včasnej obnovy;

zdôrazňuje význam uplatňovania prístupu prepojenia medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom v Sýrii; opätovne potvrdzuje, že podpora EÚ a pozastavenie sankcií sú podmienené a zvratné;

15. vyzýva Komisiu, aby prijala samostatnú stratégiu pre Sýriu a zabezpečila zmysluplné konzultácie so sýrskou občianskou spoločnosťou a diaspórami;

16. zdôrazňuje, že akákoľvek spolupráca so sýrskymi orgánmi musí zostať podmienená hmatateľným a overiteľným pokrokom v oblasti civilnej ochrany a dodržiavania dohôd o prímerí, ľudských práv a práv menšín;

17. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Organizácii Spojených národov a príslušným sýrskym a regionálnym aktérom, a žiada, aby toto uznesenie bolo preložené arabského a kurdského jazyka.